

آیین نامه آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی دوره های

« کاردانی ، کارشناسی ، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته »

تعاریف

در این آیین نامه تعاریف زیر پذیرفته شده است.

۱- دانشگاه:

یک موسسه آموزش عالی است که حداقل دارای سه دانشکده یا دو دانشکده و دو آموزشکده باشد و وجه تمایز دانشگاه از سایر موسسات آموزش عالی ، فعالیت آن در دوره های تحصیلات تکمیلی (کارشناسی ارشد و دکتری) است.

۲- دانشکده:

دانشکده واحدی از یک دانشگاه است که در رده خاصی از علوم فعالیت دارد. مانند دانشکده علوم ، دانشکده برق ، دانشکده الهیات و نظایر آن.

۳- گروه آموزشی:

گروه آموزشی واحدی از یک دانشکده یا یک دانشگاه است. که در یک رشته خاص یا چند رشته متجانس فعالیت دارد. مانند گروه ریاضی ، گروه معارف اسلامی و نظایر آن.

۴- دوره های تحصیلی

دوره تحصیلی مجموعه ای از دروس منسجم ، هماهنگ و به هم وابسته در یک رشته تحصیلی که در نظام خاص در مدتی معین به صورت منظم به دانشجوی ارایه می شود تا سرانجام به دریافت یکی از مدارک مرسوم دانشگاهی منجر شود مانند دوره های کاردانی - کارشناسی - کارشناسی ارشدو ...

۵- رشته:

رشته یکی از شعب فرعی از گروه های علمی (علوم پزشکی ، علوم انسانی ، علوم پایه ، فنی و مهندسی ، کشاورزی ، هنر ، تربیت معلم و علمی - کاربردی) است که از لحاظ موضوع کاملاً مشخص و از دیگر موضوعات متمایز بوده و حداقل به یک کارآیی مشخص می انجامد.

۶- گرایش

هر یک از شعب یک رشته که ناظر بر یک تخصص باشد. گرایش نامیده می شود. اختلاف دروس در دو گرایش از یک رشته نباید از ۷ درصد کل واحدهای رشته کمتر و از ۳۰ درصد کل واحدها بیشتر باشد.

هر مدرس که مسوولیت تدریس دروس نظری یا عملی را در دانشگاه بر عهده دارد استاد نامیده می شود.

استثنائات موارد آیین نامه آموزشی در رشته های پرستاری- مامایی- بهداشت و پیراپزشکی

۱- یک واحد درس نظری طی نیمسال تحصیلی (موضوع ماده ۱۱ آیین نامه آموزشی) در رشته های فوق الذکر در ۱۷ جلسه یک ساعته تدریس می شود. به همین نحو مجموع ساعات تدریس یک واحد درس عملی آزمایشگاهی ۳۴ ساعت، کارآموزی در عرصه ۶۸ ساعت خواهد بود.

۲- مفاد ماده ۳۱ مشمول دروس کار در عرصه نمی گردد و در مورد سایر دروس نیز به جای زمان ۳/۱۶ زمان ۴/۱۷ منظور گردد. (غیبت در دروس کارآموزی و کار در عرصه نباید از ۱/۱۰ ساعات آن دروس بیشتر گردد).

۳- نظام آموزش پاره وقت مشمول رشته های فوق الذکر نمی گردد.

۴- فارغ التحصیلان دوره های کاردانی این رشته ها به شرطی می توانند در دوره کارشناسی ناپیوسته رشته مربوط ادامه تحصیل دهند که طرح ذی ربط را گذرانده و یا توقف طرح را دریافت داشته باشند.

۵- در رشته های پرستاری و مامایی مقطع کارشناسی چنانچه دانشجوی درخواست صدور مدرک کاردانی را بر اساس مصوبه نماید به شرطی که ۱۴ واحد دروس کارآموزی و کار در عرصه را گذرانده باشد با رعایت سایر مقررات امکان پذیر است.

۶- صدور مدرک تحصیلی برای فارغ التحصیلان رشته های مذکور مشروط به احراز میانگین کل حداقل ۱۲ و سایر شرایط مندرج در آیین نامه آموزشی و در صورت لزوم اجرای ماده ۴۷ و تبصره های آن می باشد. (بدون در نظر گرفتن موضوع انتقال به سیستم پاره وقت).

۷- نیمسال ماقبل مرحله کارآموزی در عرصه ، ترم آخر محسوب گردد.

۸- اخذ دانشنامه فارغ التحصیلی و گواهینامه موقت پس از انجام خدمات قانونی (طرح) و ارایه مجوز صدور مدارک تحصیلی از سوی اداره کل فارغ التحصیلان وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی میسر می باشد.

۹- مفاد ماده ۵-۶۸ شامل فارغ التحصیلان رشته های نامبرده نمی گردد.

۱۰- همراه با کار در عرصه تنها می توان یک درس نظری را مشروط بر آنکه قبلاً آن را اخذ کرده و نمره قبولی کسب نکرده باشد با استفاده از ماده ۲۰ گذراند.

(جهت اطلاع از مقررات رشته های پزشکی به آیین نامه رشته های پزشکی مراجعه نمایید)

فصل اول: شرایط ورود به دانشگاه

ماده ۱: شرایط ورود به دانشگاه آزاد اسلامی در دوره های کاردانی ، کارشناسی و کارشناسی ناپیوسته به شرح زیر است:

۱-۱ داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی ، برابر مصوبات مربوطه

۱-۲ نداشتن منع قانونی از نظر خدمت وظیفه عمومی برای افراد ذکور

۱-۳ پذیرفته شدن در آزمون ورودی ذی ربط

۱-۴ داشتن گواهینامه پایان تحصیلات متوسطه نظام قدیم و یا گذراندن دوره پیش دانشگاه نظام جدید مورد تایید وزارت آموزش و پرورش برای دوره های کاردانی ، کارشناسی پیوسته یا برابر آن از آموزش های حوزوی (مطابق مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی) و گواهینامه دوره کاردانی رشته مربوط بر حسب مورد از دانشگاه آزاد اسلامی و یا دیگر موسسات آموزش عالی مورد تایید دانشگاه آزاد اسلامی ، وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی برای دوره کارشناسی ناپیوسته ، همچنین داشتن مدرک دیپلم کار دانش یا فنی و حرفه ای نظام جدید متوسطه قابل قبول برای کاردانی پیوسته.

دارندگان مدرک معادل فوق دیپلم نمی توانند در آزمون ورودی دوره کارشناسی ناپیوسته شرکت نمایند. مگر آن دسته از فارغ التحصیلان خارج از کشور که در مدرک تحصیلی ارزیابی شده آنان اجازه ادامه تحصیل در مقطع بالاتر قید شده باشد.

فصل دوم: ثبت نام

ماده ۲: پذیرفته شدگان در آزمون ورودی موظفند در مهلت های تعیین شده طبق اطلاعیه های مربوط برای ثبت نام و انتخاب واحدهای درسی به واحدهای دانشگاهی ذی ربط مراجعه نمایند. در غیر این صورت در شمول متاخرین ثبت نام قرار می گیرند.

ماده ۳: در صورتی که ظرفیت پذیرش دانشجو در واحد تکمیل شده باشد و واحد امکانات آموزشی لازم را برای پذیرش دانشجویان متاخر داشته باشد می تواند با تایید شورای آموزشی واحد اقدام به ثبت نام نموده و مراتب را جهت اطلاع به مرکز آزمون اعلام نماید.

تبصره ۱- در مواردی که تعداد پذیرفته شدگان بیش از ظرفیت مصوب واحد باشد و امکانات آموزشی واحد اجازه ثبت نام آنان را در نیمسال اول ندهد واحد دانشگاهی مجاز است بر اساس نمره کل آزمون ، تعدادی از پذیرفته شدگان را برای نیمسال دوم ثبت نام نماید.

تبصره ۲- حداکثر تاخیر متقاضی برای ثبت نام در مقطع تحصیلی کاردانی (پیوسته و ناپیوسته و آموزش معلمان) و کارشناسی پیوسته و ناپیوسته و آموزش معلمان (یکسال از زمان پذیرش در آزمون ورودی می باشد مشروط بر اینکه :

الف: متقاضی ذکور از نظر ناظام وظیفه منع تحصیلی نداشته باشد.

ب: هنگام ثبت نام مدرک پایه داشته باشد.

ج: واحد دانشگاهی ظرفیت مصوب داشته باشد. در غیر این صورت شورای آموزشی واحد دانشگاهی اتخاذ تصمیم می نماید.

د : مدت تاخیر تا یک سال جزو سنوات مجاز تحصیل دانشجوی محسوب می گردد و

واحد دانشگاهی موظف است پس از ثبت نام با اخذ شهریه ثابت بر مبنای سال ورود برای این مدت مرخصی تحصیلی صادر نماید.

ه: هزینه تاخیر را برابر آخرین دستورالعمل به حساب ۱۴۸۶ بانک ملی تهران شعبه زبرجد (قابل پرداخت در کلیه شعب کشور) واریز و رسید آنرا به واحد دانشگاهی تسلیم نمایند تا به صورت یک جا به امور مالی سازمان مرکزی ارسال دارند.

تبصره ۳: در مورد پذیرفته شدگان فاقد مدرک پایه، یک سال تاخیر جزو سنوات مجاز تحصیلی محسوب نمی گردد و واحد دانشگاهی باید مرخصی تحصیلی بدون احتساب صادر و شهریه ثابت این مدت را بر مبنای سال ورود از دانشجویی اخذ نماید.

تبصره ۴: واحدهای دانشگاهی موظفند لیست اسامی متاخرین ثبت نام را حداکثر تا یک ماه پس از ثبت نام به مرکز آزمون و نسخه ای از آن را همراه با رسید بانکی مربوط، به امور مالی سازمان مرکزی ارسال دارند.

تبصره ۵: دانشجوی متاخر از سال شروع به تحصیل تابع مقررات مالی و آموزشی همان سال خواهد بود.

تبصره ۶: شروع به تحصیل پذیرفته شدگان دوره کارشناسی ناپیوسته که با استفاده از ماده ۲۰ آیین نامه از مقطع کاردانی فارغ التحصیل می شوند در صورتی امکان پذیر است که امتحان درس یا دروس

مزبور قبل از سپری شدن سه شانزدهم از شروع کلاس های مقطع جدید انجام شده و نمره قبولی کسب کرده باشند.

انتخاب واحد درسی دانشجویان شاغل به تحصیل

ماده ۴: دانشجویان موظفند در مهلت های تعیین شده در تقویم دانشگاهی برای انتخاب واحد درسی به واحدهای دانشگاهی مربوط مراجعه نمایند : لیکن در صورتی که این امر به تاخیر افتد و تاخیر از سه شانزدهم ساعات هر درس بیشتر نشود ، انتخاب واحد درسی دانشجو با تایید شورای آموزشی واحد دانشگاهی امکان پذیر است. در این حال مدت تاخیر جزو حد نصاب غیبت دانشجو محسوب می شود.

تبصره - دانشجویانی که پس از انقضای مهلت تعیین شده در ماده ۴ مراجعه کنند حق انتخاب واحد درسی را در آن نیمسال نخواهند داشت ، لیکن در صورت موافقت شورای آموزشی واحد دانشگاهی آن نیمسال با رعایت ماده ۴۸ این آیین نامه به عنوان مرخصی تحصیلی جزو سنوات مجاز آنان محسوب می گردد. در این حال دانشجو موظف به پرداخت شهریه ثابت تعیین شده میباشد.

ماده ۵: تحصیل در دانشگاه آزاد اسلامی به صورت حضوری و تمام وقت است. مگر برای دوره هایی که رسماً مستثنی شده باشد.

منع تحصیل همزمان

ماده ۶: دانشجو همزمان حق نام نویسی و ادامه تحصیل در بیش از یک رشته و در هر رشته بیش از یک گرایش در یک یا چند دانشگاه یا موسسه آموزش عالی در نظام آموزش تمام وقت یا پاره وقت را نخواهد داشت، در صورت تخلف ، از ادامه تحصیل در یکی از رشته های انتخابی به تشخیص کمیسیون موارد خاص آموزشی و دانشجویی سازمان مرکزی محروم و سوابق تحصیلی وی در آن رشته باطل اعلام می شود و دانشجو موظف به پرداخت هزینه انصراف مطابق تعرفه تعیین شده به دانشگاه می باشد.

تبصره- دانشجویان ممتاز موضوع بخشنامه شماره ۳۶/۸۶۳۳۰ مورخ ۷۹/۷/۱۳ سازمان مرکزی از این قاعده مستثنی هستند.

فصل سوم: نظام آموزشی

ماده ۷: آموزش در دانشگاه آزاد اسلامی بر اساس نظام واحدی است.

ماده ۸: در نظام واحدی ارزش هر درس با تعداد واحدهای آن درس سنجیده می شود و قبولی یا ردی دانشجو در یک درس به همان درس محدود می گردد.

تعریف واحد درسی

ماده ۹: یک واحد درسی نظری، مقدار درسی است که مفاد آن طی ۱۶ جلسه یک ساعته آموزشی آموزش داده می شود این زمان برای هر واحد درس عملی آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی ۴۸ ساعت و عملیات صحرایی ۶۴ ساعت می باشد.

تبصره - اجرای دوره های کارآموزی و کارورزی بر اساس مدت تعیین شده در سر فصل مصوب و آیین نامه های مربوط خواهد بود.

سال تحصیلی

ماده ۱۰: هر سال تحصیلی مرکب از دو نیمسال تحصیلی و بر حسب لزوم یک دوره تابستانی است. هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۶ هفته و هر دوره تابستانی شامل ۶ هفته آموزش است.

تبصره - مدت امتحانات پایان هر یک از دو نیمسال تحصیلی و دوره تابستانی و همچنین امتحان میان ترم جزو مدت آموزش محسوب نمی شود.

ماده ۱۱: یک واحد درس نظری طی نیمسال تحصیلی در ۱۶ جلسه یک ساعته و در طول دوره تابستانی در ۶ هفته (۱۶ جلسه) تدریس می شود، به همین نحو مجموع ساعات تدریس یک واحد درس عملی آزمایشگاهی، کارگاهی و عملیات صحرایی بر حسب انجام آنها در طول نیمسال یا دوره تابستانی به ترتیب در ۱۶ هفته و ۶ هفته تقسیم می شود.

تبصره - در موارد استثنایی و ضروری به پیشنهاد واحد دانشگاهی ذی ربط و تصویب سازمان مرکزی دانشگاه، می توان یک واحد درسی را در مدتی کوتاه تر از ۱۶ هفته تدریس نمود. مشروط بر اینکه مجموع ساعات هر واحد درسی از حد مقرر خود کمتر نشود.

فصل چهارم: نظام درسی

ماده ۱۲: هر درس ، بخش مستقلی از برنامه آموزشی است که در یک موضوع مشخص و برای یک نیمسال تحصیلی ارایه می شود.

ماده ۱۳: دروس دوره دانشگاهی از لحاظ محتوی به دروس عمومی ، پایه ، اصلی و تخصصی تقسیم می شود.

۱-۱۳ دروس عمومی ، به منظور توسعه اطلاعات و معلومات عمومی دانشجویان عرضه می شود. گذراندن این دروس برای عموم دانشجویان الزامی است.

۲-۱۳ دروس پایه به منظور تقویت بنیه علمی و ایجاد زمینه مناسب برای پذیرش دروس اصلی و تخصصی ارایه می شود.

۳-۱۳ دروس اصلی ، اساس و مبنای دروس تخصصی رشته را تشکیل می دهد.

۴-۱۳ دروس تخصصی ، به منظور افزایش توان علمی و عملی دانشجو در رشته مربوط تدریس می گردد.

ماده ۱۴: هر درس از نظر ارتباط با درس یا دروس دیگر به دو صورت وابسته و مستقل تقسیم می شود.

۱-۱۴ درس مستقل درسی است که انتخاب آن منوط به گذراندن درس دیگری نیست.

۲-۱۴ درس وابسته: درسی است که انتخاب آن با درس یا دروس دیگری ملازمه دارد. دروس وابسته به دروس پیشنیاز و دروس همنیاز تقسیم می شود.

۳-۱۴ درس پیشنیاز: درسی است که درک مطالب آن برای یادگیری درس یا دروس دیگری که وابسته آن نامیده میشود ملازمه دارد و باید قبل از آن درس یا دروس ارایه گردد.

۴-۱۴ درس همنیاز: دروسی هستند که باید با هم در یک نیمسال یا دوره تابستان ارایه گردند.

ماده ۱۵: درس از جنبه انتخاب ، به الزامی و انتخابی تقسیم می شود.

۱-۱۵ درس الزامی درسی است که گذراندن آن در طول دوره برای دانشجو اجباری است و با دروس دیگر قابل تعویض نمی باشد.

۲-۱۵ درس انتخابی درسی است که دانشجو به اختیار خود از بین دروس مربوط انتخاب می کند.

ماده ۱۶: درس از لحاظ نحوه تدریس به نظری ، عملی و نظری - عملی تقسیم می شود.

۱-۱۶ درس نظری حاوی مجموعه ای از دانش هاست که به صورت خطابه ، کنفرانس ، سمینار و بحث و گفتگو تعلیم داده می شود.

۲-۱۶ درس عملی حاوی مجموعه مهارت هایی است که انتقال آنها محتاج به تمرین، عملیات کارگاهی آزمایشگاهی ، بیمارستانی و صحرایی است.

۳-۱۶ درس نظری - عملی مجموع دانش ها و مهارت هایی است که به هر دو صورت فوق تواماً تدریس می شود.

ماده ۱۷: در تمامی واحدهای دانشگاهی برای یک رشته معین ، برنامه درسی مصوب یکسانی به اجرا گذاشته می شود.

فصل پنجم: تعداد واحدهای درسی و طول مدت تحصیل

ماده ۱۸: تعداد واحدهای درسی لازم برای گذراندن هر یک از دوره های کاردانی ، کارشناسی ناپیوسته ، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته بر حسب رشته تحصیلی بر اساس سرفصل مصوب و بخشنامه های ذی ربط تعیین می گردد.

تبصره - در مورد برنامه های آموزشی که تاکنون به تصویب شورای عالی برنامه ریزی نرسیده است ، برنامه های مصوب سازمان مرکزی دانشگاه ، ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۱۹: تعداد واحدهای انتخابی دانشجویی تمام وقت در یک نیمسال تحصیلی نمی تواند از ۱۲ واحد کمتر و از ۲۰ واحد بیشتر باشد.

تبصره ۱- در نیمسال هایی که دانشجو به دلیل رعایت پیشنیازها یا عدم امکان ارایه درس توسط واحد دانشگاهی تا پایان هفته حذف و اضافه موضوع ماده ۳۶ کمتر از حداقل واحد درسی مجاز را انتخاب نماید بلامانع بوده لکن آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجوی محسوب می گردد اما چنانچه میانگین آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می گردد اما چنانچه میانگین آن نیمسال کمتر از ۱۲ گردد مشروطی به حساب نمی آید. نمرات دروس آن نیمسال در میانگین کل و نیمسالی دانشجو محاسبه می شود.

تبصره ۲- در مواردی که دانشجو برای فراغت از تحصیل حداکثر ۲۴ واحد درسی باقی مانده داشته باشد، حتی اگر در ترم قبل مشروط شده باشد با نظر گروه آموزشی واحد می تواند تمام واحدهای

درسی باقیمانده را ولو اینکه در بین آنها دروس پیشنهادی وجود داشته باشد در یک نیمسال انتخاب و بگذراند.

تبصره ۳- چنانچه نیمسال دوم سال تحصیلی، نیمسال آخر تحصیل دانشجو بوده و ۲۴ واحد درسی باقی مانده داشته باشد می تواند با نظر گروه و رعایت تبصره ۲ این ماده آنها را در آن نیمسال و دوره تابستان بگذراند مشروط بر اینکه بیش از ۷ واحد آن در دوره تابستان نباشد.

تبصره ۴- چنانچه در ترم آخر تحصیلی، دانشجو فقط ۲۴ واحد درسی باقیمانده داشته باشد و واحد دانشگاهی نتواند یک یا دو درس نظری آن را (حداکثر به تعداد ۴ واحد) در نیمسال مزبور ارایه نماید با نظر گروه و رعایت مفاد تبصره ۲ این ماده دانشجو می تواند آن درس یا دروس را در نیمسال بعد یا دوره تابستان به صورت معرفی به استاد بگذراند.

تبصره ۵- دانشجویی که میانگین نمرات نیمسال ۱ و ۱۷ یا بیشتر باشد، مشروط بر اینکه تعداد واحدهایی که دانشجو انتخاب نموده و در امتحانات پایان ترم آنان شرکت و نمره اخذ کرده از حداقل تعیین شده در آن نظام آموزشی کمتر نباشد می تواند در نیمسال بعد تا ۲۴ واحد درسی را انتخاب کند.

درس معرفی به استاد

ماده ۲۰: چنانچه دانشجو در یک نیمسال یا دوره تابستان برای فراغت از تحصیل حداکثر دو درس نظری به ارزش حداکثر ۴ واحد باقیمانده داشته باشد می تواند برای یک بار خارج از تقویم دانشگاهی انتخاب واحد نموده و در فرصتی که از طرف گروه آموزشی مربوط تعیین می شود درس یا دروس مزبور را از طریق معرفی به استاد حداکثر در همان نیمسال یا آن دوره تابستانی بگذراند و در صورت عدم موفقیت در هر درس، نمره آن حذف (بلااثر) می گردد و بدون نیاز به انتخاب واحد مجدد می تواند در پایان آن نیمسال با سایر دانشجویان امتحان دهد.

تبصره ۱- چنانچه در آن نیمسال درس یا دروس مزبور در واحد دانشگاهی ارایه نشود در پایان همان نیمسال مجدداً به صورت معرفی به استاد امتحان دهد.

تبصره ۲- در صورت داشتن سنوات تحصیلی استفاده از ماده ۲۰ آیین نامه آموزشی امکان پذیر است در غیر این صورت می توان از تبصره ۲ ماده ۲۸ استفاده کرد یا با درخواست کتبی دانشجو وی را به سیستم پاره وقت منتقل نمود.

تبصره ۳- شهریه دروس موضوع این ماده شامل نصف شهریه ثابت به اضافه شهریه متغیر درس یا دروس مربوط خواهد بود.

تبصره ۴- پرداخت حق الزحمه استاد دروس موضوع این ماده با در نظر گرفتن یک ساعت طرح سوال برای هر درس ، یک ساعت حضور در جلسه امتحان و نیم ساعت به ازای تصحیح اوراق امتحانی هر درس دانشجو ، بر اساس آخرین تعرفه حق التدریس محاسبه می گردد.

ماده ۲۱: قبل از ۱۵ شهریور ماه هر سال تحصیلی بایستی تکلیف آن دسته از دانشجویانی که در معرض اخراج قرار گرفته اند مشخص و به آنان ابلاغ و از انتخاب واحد درسی آنان جلوگیری به عمل آید.

ماده ۲۲: انتخاب واحد درسی دانشجویانی که اخراج آموزشی آنان مشخص گردیده در شروع نیمسال دوم سال تحصیلی نیز ممنوع می باشد. لکن چنانچه به دلیل حجم کاری و فرصت اندک و عدم آگاهی از وضعیت نمرات امتحانات، از دانشجویی که اخراجی وی هنوز محرز نشده است انتخاب واحد درسی به عمل آمده باشد متصدیان امور آموزشی بایستی قبل از فروردین ماه وضعیت وی را مشخص و در صورت احراز شرایط اخراجی ، انتخاب واحد درسی او را لغو و شهریه مربوط را مسترد و ابلاغ اخراجی صادر نمایند.

انتخاب همزمان درس پیشنهادی و وابسته

ماده ۲۳: در صورتی که دانشجو از یک یا چند درس پیشنهادی نمره قبولی کسب ننماید و یا برابر مقررات در کلاس های درس یا دروس پیشنهادی شرکت نموده اما سرانجام آنها را حذف نموده باشد می تواند با نظر گروه ، آن درس یا دروس را با درس یا دروس وابسته در یکی از نیمسال های بعد انتخاب و بگذراند . چنانچه نتواند در درس یا دروس پیشنهادی نمره قبولی کسب کند یا آن را حذف نماید نمره درس یا دروس پیشنهادی و همچنین درس یا دروس وابسته (اعم از قبولی یا ردی) حذف می گردد.

تبصره ۱- نیمسال آخر سال تحصیلی از این قاعده مستثنی است.

تبصره ۲- نمرات مردودی دروس موضوع این ماده که با رای کمیته انضباطی اعلام گردیده در شمول ماده ۲۳ قرار نمی گیرد.

دروس وصایای حضرت امام (ره) و آشنایی با قرآن کریم

ماده ۲۴: انتخاب دروس وصایای حضرت امام (ره) و آشنایی با قرآن کریم علاوه بر دروس موضوع ماده ۱۹ برای کلیه دانشجویان امکان پذیر است. و در سقف مجاز واحدهای درسی یک نیمسال یا دوره

تابستان محاسبه نمی شود و دانشجوی می تواند علاوه بر درس یا دروس نظری موضوع ماده ۲۰ آنها را انتخاب و بگذراند.

ماده ۲۵: چنانچه قبل از پایان هر نیمسال معلوم شود دانشجو در انتخاب واحدهای درسی رعایت تقدم و تاخر یا سقف دروس را ننموده است اداره آموزش موظف است قبل از شروع امتحانات ان نیمسال ، نسبت به حذف دروس غیر مجاز اقدام نماید اما اگر این امر به علت شرایط ویژه (انتقال یا میهمان) باشد به تشخیص شورای آموزشی واحد یا دانشکده ذی ربط می توان مورد را موجه تلقی کرد.

ماده ۲۶: در دوره کارشناسی ارشد پیوسته ، راییه دروس مربوط به مقطع کارشناسی ارشد تابع مقررات و ضوابط آیین نامه آموزشی مقطع مربوط می باشد.

واحدهای درسی دوره تابستان

ماده ۲۷: حداکثر واحدهای انتخابی مجاز برای دوره تابستانی ۶ واحد است و برای دانشجویانی که در تابستان فارغ التحصیل می گردند ۷ واحد می باشد.

تبصره ۱- چنانچه در آخرین دوره تابستان دانشجویی علاوه بر ۶ واحد درسی (حتی اگر ۲ واحد آن کارآموزی باشد و در بین آنها پیشنهاد و وابسته هم وجود داشته باشد) یک یا دو درس نظری هم داشته باشد می تواند ۶ واحد درسی را در تابستان انتخاب و آن درس یا دروس نظری را با استفاده از ماده ۲۰ و رعایت ماده ۲۸ در نیمسال بعد بگذراند.

تبصره ۲- دانشجو در دوران تحصیل می تواند با موافقت واحد مبدا دوره تابستانی خود را در واحد دانشگاهی دیگری که پذیرای او خواهد بود بگذراند.

تبصره ۳- شهریه دوره تابستان برابر نصف شهریه ثابت نیمسالی به علاوه شهریه های متغیر دروس انتخابی می باشد و چنانچه از تبصره ۲ این ماده استفاده کند شهریه دوره تابستان منحصراً به واحد مقصد پرداخت می نماید.

حداکثر مدت مجاز تحصیل

ماده ۲۸: حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجوی تمام وقت در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته ۳ سال ، کارشناسی پیوسته ۶ سال و کارشناسی ارشد پیوسته ۸/۵ سال است.

تبصره ۱- دانشجویانی که علاوه بر دروس برنامه آموزشی مصوب ملزم به گذراندن تعدادی دروس جبرانی و یا پیش نیاز دانشگاهی باشند، به ازای هر ۸ واحد درسی اضافی یک نیمسال به سقف مجاز تحصیل آنان اضافه می گردد.

تبصره ۲- در صورتی که دانشجو برای فراغت از تحصیل نیاز به افزایش سقف سنوات داشته باشد، واحد دانشگاهی می تواند با تصویب گروه مربوط (در واحدهای کوچک و مراکز دانشگاهی با تصویب شورای آموزشی) حداکثر مدت مجاز تحصیل دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته را یک نیمسال و دوره های کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته را دو نیمسال افزایش دهد. (دوره تابستان به طول مدت نیمسال دوم افزوده می گردد).

ماده ۲۹: دروس پیشنهاد دانشگاهی : آن دسته از پذیرفته شدگان آزمون ورودی سراسری دانشگاه آزاد اسلامی در دوره های کاردانی ، کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته در همه رشته های تحصیلی که نمره خام آنها در آزمون ورودی کمتر از $\frac{3}{33}$ درصد باشد موظف اند حسب نیاز رشته حداکثر ۲ درس عمومی و ۲ درس دیگر «که از حوزه معاونت آموزشی دانشگاه تعیین و ابلاغ گردیده» به عنوان دروس « پیشنهاد دانشگاهی » علاوه بر دروس مندرج در برنامه مصوب بگذرانند.

تبصره ۱- تعیین ریز مواد درسی دروس پیشنهاد دانشگاهی (که منابع آنها کتاب های دبیرستانی است) به عهده واحد دانشگاهی است و زمان ارایه آن در نیمسال های اول و دوم سال شروع به تحصیل دانشجو می باشد.

تبصره ۲- تعداد واحدهای درسی هر یک از دروس پیشنهاد دانشگاهی در کلیه مقاطع تحصیلی ۲ واحد تعیین می گردد.

تبصره ۳- مرکز آزمون دانشگاه آزاد اسلامی موظف است پس از اعلام نتایج ورودی ، کارنامه پذیرفته شدگان مشتمل بر نوع درس و درصد نمره خام آن دروس را در اختیار واحدهای دانشگاهی ذی ربط قرار دهد.

تبصره ۴- دروس پیشنهاد دانشگاهی ، دروس دبیرستانی است و ارایه آنها همراه با دروس همنام دانشگاهی بلامانع است.

تبصره ۵- نمرات این دروس در کارنامه دانشجو ثبت و در میانگین نمرات پایان نیمسال و همچنین در میانگین کل نمرات دانشجو ، محاسبه می شود.

فصل ششم

حضور و غیاب دانشجو

ماده ۳۰: حضور دانشجو در تمامی برنامه های درسی اعم از نظری ، عملی ، نظری - عملی و کارآموزی و کارورزی و دیگر فعالیت های آموزشی الزامی است.

ماده ۳۱: غیبت غیرموجه دانشجو در بیش از سه شانزدهم ساعات هر یک از دروس نظری ، عملی یا نظری - عملی ، کارآموزی و کارورزی تا حد سه درس در طول نیمسال موجب حذف آن درس خواهد شد ولی برای بیش از سه درس نمره صفر در آن درس یا دروس منظور می گردد.

ماده ۳۲: غیبت موجه دانشجو در بیش از سه شانزدهم ساعات هر یک از دروس نظری، عملی یا نظری - عملی ، کارآموزی و کارورزی در طول نیمسال موجب حذف آن درس می شود.

تبصره ۱- در صورت استفاده از ماده ۳۱ و ۳۲ رعایت حداقل واحد (حسب نظام آموزشی) در نیمسال لازم نیست. اما نیمسال مزبور به عنوان نیمسال کامل جزو سنوات تحصیل دانشجو محسوب می گردد و چنانچه میانگین نمرات امتحانی دانشجو در این نیمسال کمتر از ۱۲ باشد بر اساس ماده ۴۵ این آیین نامه مشروط به حساب می آید.

تبصره ۲- حذف درس بر اثر غیبت موجه و غیبت غیرموجه موضوع ماده ۳۱ و ماده ۳۲ موجب بازپرداخت شهریه پرداختی دانشجو اعم از ثابت یا متغیر نخواهد بود.

تبصره ۳- در مورد دروسی که شامل دو قسمت نظری و عملی باشد در صورتی که غیبت دانشجو از سه شانزدهم ساعات مربوط به هر یک از دو قسمت تجاوز کند، دانشجو برای تمام آن درس غایب محسوب می شود.

ماده ۳۳: غیبت تا حد مجاز (اعم از موجه و غیرموجه) دانشجو را از انجام تکالیف درسی ، آزمایشگاهی و عملیات مربوط معاف نمی کند.

ماده ۳۴: میزان غیبت ها بر اساس حضور و غیاب هفتگی استادان که قبل از شروع امتحانات هر نیمسال به اداره آموزش گزارش می شود محاسبه می گردد.

غیبت در جلسه امتحان

ماده ۳۵: غیبت موجه در جلسه امتحان هر درس و نیز غیبت غیرموجه تا ۳ درس موجب حذف آن درس یا دروس می شود.

تبصره ۱- غیبت غیرموجه در جلسه امتحان بیش از ۳ درس به منزله نمره صفر در امتحان آن درس یا دروس خواهد بود.

تبصره ۲- تعیین غیبت موجه و غیر موجه به عهده شورای آموزشی واحد دانشگاهی است.

تبصره ۳- در صورت استفاده از ماده ۳۵ رعایت حداقل ۱۲ واحد در نیمسال (موضوع ماده ۱۹) لازم نیست.

فصل هفتم: حذف و اضافه درس

ماده ۳۶: دانشجو می تواند پس از آغاز هر نیمسال تحصیلی در مهلتی که در تقویم دانشگاهی تعیین شده است تعدادی از درس انتخابی خود را در صورت موافقت گروه آموزشی مربوط حذف کند و یا درس یا دروس دیگری علاوه بر آنچه قبلاً انتخاب کرده است انتخاب نماید مشروط بر آن که تعداد واحدهای درسی باقیمانده وی از حداقل مجاز کمتر نشود. (۱۲ واحد برای دوره ای، ۱۰ واحد برای پاره وقت، و ۸ واحد برای آموزش معلمان).

تبصره - دوره تابستانی از شمول مفاد این ماده مستثنی است.

حذف اضطراری

ماده ۳۷: دانشجو می تواند تا پنج هفته قبل از پایان نیمسال تحصیلی فقط یکی از درس های نظری یا عملی یا عملی - نظری خود را حذف کند مشروط به اینکه واحدهای درسی باقی مانده وی از حداقل مجاز (دوره ای ۱۲ واحد، پاره وقت ۱۰ واحد، آموزش معلمان ۸ واحد) کمتر نشود.

حذف کلیه واحدهای انتخابی در یک نیمسال

ماده ۳۸: حذف کلیه واحدهای انتخابی در یک نیمسال تنها در صورتی مجاز است که دانشجو به تشخیص شورای آموزشی واحد دانشگاهی ذی ربط قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد در این حال نیمسال مزبور به عنوان مرخصی تحصیلی محسوب می گردد.

تبصره ۱- چنانچه به دلایلی شورای آموزشی واحد به موقع تشکیل نشود و این کار موجب لطمه به دانشجو گردد نظر معاونت آموزشی واحد، ملاک عمل خواهد بود.

تبصره ۲- چنانچه استفاده از مواد ۳۱-۳۲-۳۵ موجب حذف کلیه درس های یک نیمسال گردد آن نیمسال جزو مرخصی با احتساب در سنوات محسوب می گردد.

تبصره ۳- استفاده از مفاد ماده ۳۸ و تبصره ۲ آن موجب باز پرداخت شهریه های ثابت و متغیر نخواهد شد.

فصل هشتم: ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو

ماده ۳۹: ارزیابی تحصیلی دانشجو در هر درس توسط استاد آن درس بر اساس میزان حضور و فعالیت دانشجو در کلاس ، انجام تکالیف درسی ، نتیجه امتحان بین نیمسال و همچنین پایان نیمسال صورت می گیرد.

تبصره ۱- انجام امتحان میان ترم با هماهنگی و موافقت معاون آموزشی واحد خارج از ساعات تعیین شده در ماده ۹ آیین نامه امکان پذیر است در این صورت نمره امتحان میان ترم ۲۵٪ و سایر فعالیت های کلاسی ۵٪ نمره درس خواهد بود.

نمره امتحان نیمسال الزاماً باید ظرف مدت ۱۰ روز پس از امتحان به آموزش واحد تسلیم گردد.

تبصره ۲- برگزاری امتحانات پایان نیمسال برای هر درس الزامی است.

ماده ۴۰: معیار ارزیابی نمره است و نتیجه ارزیابی دانشجو در فاصله صفر تا بیست قرار می گیرد.

حداقل نمره قبولی

ماده ۴۱: حداقل نمره قبولی در هر درس از دروس ۱۰ (استثنائاً درس آشنایی با قرآن کریم ۱۲) می باشد. دانشجویی که در هر یک از دروس الزامی حداقل نمره قبولی را کسب نکند ملزم به تکرار آن درس است.

تبصره ۱- اگر دانشجویی در یک درس انتخابی یا اختیاری مردود شود ، به جای آن درس می تواند از جدول دروس انتخابی یا اختیاری در برنامه مصوب، درس دیگری را انتخاب نماید.

تبصره ۲- برای هر درس در طول دوران تحصیل حداکثر یک نمره مردودی ثبت و در محاسبه میانگین نمرات تاثیر داده می شود و چنانچه دانشجو چند بار در یک درس مردود گردد نمره مردودی دفعه دوم و به بعد پس از ثبت بلااثر بوده و حذف می گردد و در تعیین میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی شود.

تبصره ۳- برای درس یا دروسی که شامل دو قسمت نظری و عملی است و دارای یک کد در سرفصل می باشد میانگین نمره هر دو قسمت آنها ملاک ارزیابی است، چنانچه دانشجو به هر دلیل در یک قسمت درس نمره نداشته باشد نمره قسمت دیگر حذف می گردد. در صورتی که در یک قسمت درس نمره

کمتر از ۱۰ احراز شده باشد اما میانگین آنها ۱۰ یا بالاتر گردد نیاز به تکرار درس نخواهد بود. اما چنانچه میانگین آنها کمتر از ۱۰ باشد دانشجو باید هر دو قسمت درس را مجدداً بگذراند.

تبصره ۴- نمرات اعلام شده بر اساس رای کمیته های انضباطی غیر قابل حذف است و مشمول تبصره های ۲ و ۳ این ماده نخواهد شد (نمره تعیین شده در رای کمیته های انضباطی برای دو قسمت عملی - نظری درس منظور می گردد).

اعلام نمرات

ماده ۴۲: نتایج هر درس باید حداکثر تا یک هفته پس از تاریخ برگزاری امتحان آن درس به آموزش دانشکده یا واحد دانشگاهی اعلام گردد.

تبصره ۱- پس از اعلام نتایج، دانشجو می تواند حداکثر تا یک هفته درخواست تجدید نظر در نمره امتحانات خود را به گروه آموزشی مربوط تسلیم کند و استاد مربوط باید حداکثر ظرف مدت یک هفته اعلام نظر نماید.

تبصره ۲- نمره امتحانی پس از اعلام نهایی به اداره آموزش واحد دانشگاهی، مطلقاً قابل تغییر نیست.

تبصره ۳- نتایج کلی امتحانات هر نیمسال باید قبل از نام نویسی نیمسال بعد اعلام شده باشد.

درس ناتمام

ماده ۴۳: در مواردی مانند دروس پروژه نهایی، کارآموزی، کارورزی، عملیات صحرائی و تمرین دبیری در صورتی که به تشخیص استاد و تأیید گروه آموزشی مربوط تکمیل آنها درطول مدت تعیین شده که ذیلاً درج می گردد میسر نباشد، آن درس یا دروس ناتمام تلقی شده و حذف می گردد و دانشجو موظف است با نظر گروه در نیمسال بعد مجدداً انتخاب و حتی الامکان با همان استاد بگذراند.

چنانچه دروس موضوع ماده ۴۳ در نیمسال دوم سال تحصیلی ارایه گردد در صورت لزوم به دانشجو فرصت داده شود که بدون ثبت نام مجدد حداکثر تا پایان دوره تابستان تکمیل و عرضه کند اما اگر در دوره تابستان یا نیمسال اول ارایه گردد حداکثر تا پایان نیمسال اول تکمیل و تحویل نماید.

تبصره ۱- نمره درس یا دروس موضوع ماده ۴۳ در نیمسال یا دوره تابستانی که انتخاب واحد نموده و نمره اخذ کرده است ثبت می گردد.

تبصره ۲- در صورتی که در انتخاب مجدد منحصراً درس یا دروس ناتمام باقی داشته باشد دانشجو باید فقط ۵۰٪ شهریه ثابت یک نیمسال را پرداخت نماید اما اگر درس ناتمام را همراه دروس دیگر انتخاب نماید باید شهریه ثابت نیمسالی به علاوه شهریه متغیر دروس انتخابی را بپردازد.

یادآوری:

۱) منظور از حذف در مواد ۲۰-۲۳-۲۵-۳۱-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۴۱ و ۴۳ و ... این آیین نامه پاک کردن درس یا نمره نیست بلکه بلااثر نمودن نمره آنها در میانگین نیمسال و کل می باشد.

۲) کلیه حذف های موضوع این آیین نامه به استثنای موضوع ماده ۳۶ یا قید عدد ماده مربوط مقابل نام درس در کارنامه درج می گردد. مثال حذف ماده ۴۳ و ...

ماده ۴۴: در پایان هر نیمسال ، میانگین نمرات دانشجو در آن نیمسال و میانگین کل نمرات او تا پایان همان نیمسال و همچنین در پایان دوره تحصیل میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه می شود برای محاسبه میانگین ، تعداد واحدهای هر درس در نمره آن درس ضرب می شود و مجموع حاصل ضرب ها ، بر تعداد کل واحدهایی که دانشجو برای آنها نمره قبولی یا ردی دریافت داشته است تقسیم می شود.

نام نویسی مشروط

ماده ۴۵: میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال نباید کمتر از ۱۲ باشد ، در غیر این صورت مشروط محسوب و نام نویسی دانشجو در نیمسال بعد به صورت مشروط خواهد بود.

تبصره ۱- دانشجویی که به صورت مشروط نام نویسی می کند، جز در آخرین نیمسال تحصیلی حق انتخاب بیش از ۱۴ واحد درسی در آن نیمسال را ندارد.

تبصره ۲- نیمسالی که در آن ، دانشجو به هر دلیل تعداد واحد درسی کمتر از حداقل مقرر در ماده ۱۹ انتخاب کرده باشد به عنوان یک نیمسال تلقی می گردد.

تبصره ۳- دوره تابستانی به عنوان نیمسال تحصیلی محسوب نمی شود اما در پایان دوره تابستان میانگین آن دوره و میانگین کل ، مانند نیمسال های تحصیلی تعیین می گردد.

تبصره ۴- اداره آموزش هر واحد دانشگاهی باید قبل از شروع ثبت نام هر نیمسال ، مراتب مشروطی را به دانشجوی مشروط ، خانواده او و گروه آموزشی مربوط اعلام نماید.

دانشجویان مشروط

ماده ۴۶: دانشجویان دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته که در دو نیمسال اعم از متوالی یا متناوب و دانشجویان دوره های کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته، که در سه نیمسال متوالی یا چهار نیمسال متناوب مشروط شوند « میانگین نمرات نیمسالی آنان کمتر از ۱۲ باشد» اخراجی تلقی می گردند.

تبصره ۱- به دانشجویانی که برای اولین بار مشمول ماده ۴۶ می گردند در صورتی که میانگین کل نمرات آنها حداقل ۱۰ باشد یک بار ارفاق گردد تا تحصیل نمایند.

تبصره ۲- به دانشجویان مشمول تبصره یک این ماده که در ترم ارفاقی و نیمسال های بعد از آن مجدداً مشروط شوند به شرط اینکه، هم میانگین ترمی و هم میانگین کل (هر دو) ۱۱ و بالاتر گردد مجوز ادامه تحصیل از طرف معاونت آموزشی واحد دانشگاهی داده شود.

تبصره ۳- چنانچه دانشجویان مقاطع کارشناسی پیوسته و کاردانی (پیوسته و ناپیوسته و طرح آموزش معلمان) ۶۰ واحد درسی را (بدون احتساب دروس وصایای حضرت امام (ره)، آشنایی با قرآن کریم پیشنیاز دانشگاهی و دروس جبرانی) گذرانده و در شرف اخراج قطعی قرار گرفته باشند در صورت داشتن میانگین کل ۱۰ و یا بالاتر می توانند تا مقطع دوره کاردانی ادامه تحصیل دهند.

تبصره ۴- هنگامی که میانگین ترمی و میانگین کل دانشجو ۱۰ و بالاتر (ترمی ۱۰ و کل ۱۰) باشد چنانچه حداکثر ۱۴ واحد درسی باقیمانده داشته باشد حوزه معاونت آموزشی واحد می تواند فرصت ادامه تحصیل را تا پایان دوره مربوط به اینگونه افراد بدهد.

تذکر: در صورتی که با استفاده از تبصره های ماده ۴۶ آیین نامه آموزشی و یا به دلایل دیگر نیاز به افزایش سقف سنوات باشد با درخواست کتبی ذینفع، دانشجو را به سیستم پاره وقت منتقل نمایند (ولو اینکه این سیستم در واحد وجود نداشته باشد).

نیمسال جبرانی

ماده ۴۷: دانشجویان دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته که کلیه دروس دوره را گذرانده اند در صورت تمایل برای بالا بردن میانگین کل نمرات و کاهش تعداد نیمسال های مشروطی خود می توانند در پایان دوره حداکثر ۱۴ واحد از درس های نظری را که نمره کمتر از ۱۲ اخذ کرده اند در یک نیمسال و دانشجویان دوره کارشناسی پیوسته حداکثر تا سقف ۲۰ واحد درسی از درس های نظری که نمرات آنان کمتر از ۱۲ باشد در دو نیمسال تکرار کنند. مشروط بر اینکه مدت تحصیل آنان یا احتساب این مدت از سقف مجاز دوره تجاوز نکند در غیر این صورت به سیستم پاره وقت منتقل گردند.

تبصره ۱- چنانچه دانشجو برای این منظور حداکثر دو درس نظری به میزان حداکثر ۴ واحد انتخاب نماید می تواند به صورت معرفی به استاد بگذراند (ولو اینکه قبلاً از ماده ۲۰ آیین نامه استفاده کرده باشد).

تبصره ۲- نمره اخذ شده هر درس چنانچه بالاتر از نمره کسب شده قبلی آن درس باشد در کارنامه نیمسالی که درس از آن انتخاب شده ثبت و در تعیین میانگین نیمسالی و کل محاسبه و نمره قبلی حذف (بلااثر) می گردد. در صورتی که با احتساب این نمره میانگین نیمسال مشروطی به حداقل ۱۲ برسد کلمه «مشروط» از کارنامه آن نیمسال دانشجو حذف می گردد. (این نمرات در عین حال در کارنامه نیمسال جبرانی دانشجو که ذیلاً نشان داده شده و شامل کد درس ، نام درس ، نام نیمسالی که درس از آن انتخاب شده و نمره اخذ شده می باشد بدون تعیین میانگین و منحصرأً به منظور کنترل ثبت می گردد) اما چنانچه نمره اخذ شده کمتر یا مساوی نمره قبلی باشد در کارنامه مزبور ثبت لیکن حذف و بلااثر می گردد.

تبصره ۳- فقط دروس نظری دوره را که وضعیت نمره آن عادی باشد می توان در نیمسال جبرانی تکرار نمود بنابراین درسی مانند پیشنهاد دانشگاهی و وصایای حضرت امام(ره) آشنایی با قرآن کریم و همچنین دروسی از دوره را که بر اساس رای کمیته انضباطی در آن نمره مردودی کسب شده باشد قابل تکرار نیست.

فصل نهم: مرخصی تحصیلی

مدت مرخصی تحصیلی

ماده ۴۸: دانشجو می تواند در هر یک از دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته ، حداکثر دو نیمسال و در دوره های کارشناسی پیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته چهار نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تبصره ۱- استفاده از مرخصی تحصیلی در چند نیمسال متوالی بلامانع است. دانشجو موظف است برای نیمسال های مورد درخواست خود مطابق ماده ۴۹ این آیین نامه تقاضای خود را به واحد دانشگاهی ذی ربط تسلیم نموده و موافقت لازم را برای مرخصی تحصیلی کسب کند.

تبصره ۲- مدت مرخصی تحصیلی (به استثنای مرخصی موضوع تبصره ۳ ماده ۳ و تبصره ۲ و ۳ ماده ۴۹ و همچنین یک نیمسال مرخصی زایمان) جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو در هر دوره محسوب می شود.

ماده ۴۹: تقاضای مرخصی تحصیلی باید به صورت کتبی ، حداقل دو هفته قبل از شروع انتخاب واحد توسط دانشجو، به اداره آموزش واحد دانشگاهی ذی ربط تسلیم گردد. اداره آموزش موظف است پس

از بررسی وضعیت تحصیلی دانشجو قبل از اتمام مهلت انتخاب واحد موافقت یا عدم موافقت با درخواست دانشجو را کتباً به وی ابلاغ کند.

تبصره ۱- آموزش واحد، زمانی با درخواست مرخصی موافقت می نماید که دانشجو از نظر گذراندن بقیه دروس دوره ، دچار مشکل نگردد.

تبصره ۲- دانشجویانی که به عنوان همسر یا فرزند (به شرط نداشتن منع نظام وظیفه) یکی از اعضای هیات علمی که از فرصت مطالعاتی استفاده می کند ، کارکنان دولت یا یکی از دانشجویان بورسیه که به صورت همراه ، به خارج از کشور می روند می توانند با ارایه حکم ماموریت همسر و ولی به تشخیص و تایید شورای آموزشی واحد دانشگاهی علاوه بر استفاده از میزان مرخصی استحقاقی در طول دوره تحصیل، تا ۴ سال دیگر نیز از مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات بهره مند گردند. در این صورت باید نصف شهریه ثابت نیمسال های مرخصی برابر تعرفه آخرین نیمسالی که به تحصیل اشتغال داشته اند پرداخت نمایند.

تبصره ۳- مرخصی های اجباری که واحد دانشگاهی به دلیل تشکیل نشدن کلاس یا عدم ارایه درس صادر می کند جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نمی شود و شهریه ای بابت آن دریافت نمی گردد.

فصل دهم: انصراف از تحصیل

ماده ۵۰: دانشجو در صورت تمایل می تواند درخواست انصراف از تحصیل نماید دانشجوی منصرف از تحصیل باید هزینه انصراف را برابر آخرین دستورالعمل مربوط بپردازد. دانشجوی انصرافی می تواند به فاصله سه ماه انصراف خود را پس بگیرد در غیر این صورت واحد دانشگاهی باید حکم انصراف را صادر و به دانشجو ابلاغ نماید. (صدور حکم انصراف قبل از گذشت ۳ ماه با درخواست کتبی دانشجو و ولی او بلامانع است).

تبصره ۱- قبل از انقضای مهلت مقرر واحد دانشگاهی موظف است مراتب انصراف دانشجو را به طریق مقتضی به اطلاع والدین دانشجو برساند.

تبصره ۲- پس از صدور حکم انصراف، تقاضای بازگشت به تحصیل دانشجو پذیرفته نیست و رابطه چنین دانشجویی با دانشگاه قطع می گردد. در صورت مشمول بودن دانشجو، واحد دانشگاهی مکلف است پس از صدور حکم بلافاصله مراتب را به اداره وظیفه عمومی اطلاع دهد.

ماده ۵: ترک تحصیل یا عدم مراجعه دانشجوی به واحد دانشگاهی (بدون اخذ مرخصی) در یک نیمسال انصراف از تحصیل محسوب می شود و دانشجوی منصرف حق ادامه تحصیل را نخواهد داشت. تبصره - در موارد استثنایی که ترک تحصیل دانشجوی موجه باشد باید حداقل یک ماه قبل از پایان همان نیمسال دلایل آن را به واحد دانشگاهی اعلام نماید. در صورت تایید موجه بودن ترک تحصیل توسط واحد دانشگاهی، آن نیمسال جزو مرخصی تحصیلی دانشجوی محسوب می شود.

فصل یازدهم: مقررات آموزشی دانشجویان انتقالی و میهمان

ماده ۵۲: دانشجویانی که از یک واحد دانشگاهی به واحد دیگر در همان رشته و مقطع تحصیلی خود (بدون تغییر رشته و تغییر گرایش و بدون شرکت در آزمون مجدد ورودی) با مجوز سازمان مرکزی منتقل می گردند تمام نمرات درسی آنان اعم از قبولی یا ردی و سوابق آموزشی از لحاظ مشروطی و موارد دیگر عیناً در سوابق آنها در واحد مقصد ضبط و در کارنامه وی ثبت می گردد. در این حال کلیه واحدهای درسی گذرانده شده قبلی بانمره ۱۰ و بالاتر، در واحد مقصد پذیرفته می وشد. این قبیل دانشجویان مشمول پرداخت هزینه انتقال برابر آخرین تعرفه دانشگاه خواهند بود.

تبصره ۱- واحدهای درسی گذرانده شده دانشجویان انتقالی موضوع ماده ۵۲ که توام با تغییر رشته یا تغییر گرایش با رعایت مفاده ماده ۶۷ این آیین نامه بدون در نظر گرفتن تبصره ۳ آن توسط گروه آموزشی ذی ربط و متشکل از حداقل سه عضو هیات علمی آن رشته در واحد دانشگاهی مقصد معادل سازی و دروس پذیرفته شده در کارنامه جدید دانشجوی در واحد مقصد ثبت می گردد.

سایر سوابق تحصیلی دانشجوی بلااثر می ماند. مبنای محاسبه ورودی این قبیل دانشجویان همان زمان پذیرش در آزمون می باشد. این قبیل دانشجویان موظف به پرداخت هزینه انتقال و هزینه معادل سازی برابر آخرین تعرفه دانشگاه خواهند بود.

تبصره ۲- دانشجویانی که از طریق شرکت در آزمون مجدد پذیرفته می شود به شرط اینکه مشکل نظام وظیفه نداشته باشند دروس آنان برابر ماده ۶۷ آیین نامه آموزشی و بندها و تبصره های آن معادل سازی می گردد و موظف به پرداخت هزینه انصراف به واحد مبدا برابر آخرین تعرفه دانشگاه و هزینه معادل سازی به واحد مقصد می باشند.

تبصره ۳- دانشجویان مقاطع کاردانی و کارشناسی دانشگاه های دولتی یا موسسات غیردولتی مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت و درمان و آموزشی پزشکی که به دانشگاه آزاد اسلامی منتقل می شوند دروس گذرانده آنها معادل سازی و با نمره ۱۲ و بالاتر پذیریه می گردد.

ماده ۵۳: مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی انتقالی توسط واحد دانشگاهی مقصد صادر می شود.

ماده ۵۴: واحدهای درسی که دانشجوی میهمان بایستی در واحد مقصد بگذراند با نظر گروه آموزشی مربوط در واحد دانشگاهی مبدا تعیین می گردد.

تبصره - دانشجوی میهمان علاوه بر پرداخت شهریه ثابت و متغیر هر نیمسال به واحد دانشگاهی مقصد بایستی شهریه ثابت آن نیمسال را به واحد مبدا و هزینه انتقال موقت را برابر آخرین دستورالعمل مربوط از طریق واحد مبدا به سازمان مرکزی دانشگاه بپردازد.

ماده ۵۵: در مواردی که واحد دانشگاهی مبدا نتواند بعضی از دروس الزامی دوره را در یک نیمسال معین عرضه نماید، دانشجو می تواند با صلاحدید واحد دانشگاهی مبدا و موافقت واحد دانشگاهی مقصد فقط برای یک بار در طول دوره تحصیل، کمتر از حداقل واحد های درسی مجاز تعیین شده (۱۱ واحد برای تمام وقت و ۹ واحد برای پاره وقت و ۷ واحد برای آموزشی معلمان) در یک نیمسال را در واحد یا واحدهای دیگر دانشگاهی بگذراند. در این حال دانشجو موظف به پرداخت شهریه ثابت به علاوه شهریه متغیر دروس انتخابی در واحد مبدا را به واحد مبدا و شهریه متغیر دروسی را که در واحد مقصد انتخاب می نماید به واحد مقصد می باشد.

تبصره ۱- استفاده مجدد از ماده ۵۵ در نیمسال آخر تحصیلی مشروط بر آنکه دانشجو بتواند در آن نیمسال فارغ التحصیل گردد و درسی به عنوان معرفی به استاد باقی نداشته باشد با صلاحدید واحدهای مبدا و مقصد امکان پذیر است.

تبصره ۲- واحدهای درسی دانشجوی مشمول این ماده توسط گروه آموزشی واحد مبدا تعیین می گردد اما چنانچه امتحان درس انتخابی در واحدهای مبدا و مقصد همزمان باشد به طوری که دانشجو نتواند در امتحانات آنها در هر دو واحد دانشگاه مربوط شرکت نماید باید یکی از آنها را حذف کند.

ماده ۵۶: واحدهای انتخابی دانشجوی میهمان و دانشجویانی که از ماده ۵۵ استفاده نموده اند پس از استعلام واحد مبدا از واحد مقصد و اطمینان از صحت آن عیناً در کارنامه دانشجو در واحد دانشگاهی مبدا ثبت می شود و نمرات آنها در محاسبه میانگین نیمسال و میانگین کل نمرات وی منظور می گردد.

ماده ۵۷: در هر صورت مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی میهمان توسط واحد دانشگاهی مبدا صادر خواهد شد.

فصل دوازدهم: تغییر رشته

« فصل دوازدهم در حال حاضر در دانشگاه اجرا نمی شود. »

فصل سیزدهم: معادل سازی واحدهای درسی گذرانده شده قبلی پذیرفته شدگان آزمون ورودی

ماده ۶۷: معادل سازی واحدهای درسی گذرانده شده پذیرفته شدگانی که قبلاً دروسی را در یکی از واحدهای دانشگاهی و یا سایر موسسات آموزشی عالی معتبر داخل یا خارج از کشور گذرانده اند، مشروط به شرایط زیر است:

۱-۶۷ دانشجویان با توجه به سوابق تحصیلی خود مجاز به تحصیل در رشته جدید باشد.

۲-۶۷ دانشجویان از طریق آزمون سراسری وارد دانشگاه یا موسسه آموزش عالی قبلی شده باشد.

۳-۶۷ دروس گذرانده شده قبلی از نظر تعداد واحد درسی کمتر از تعداد واحد درسی دوره جدید نباشد.

۴-۶۷ محتوی آموزشی دروس گذرانده شده حداقل ۸۰٪ با محتوای دروس مشابه در رشته جدید مطابقت داشته و نمره هر یک از دروس کمتر از ۱۲ نباشد.

تبصره ۱- معادل سازی دروس توسط ۳ نفر از اعضای گروه آموزشی ذی ربط در واحدهای دانشگاهی پذیرنده دانشجویان با رعایت موارد فوق انجام می شود.

تبصره ۲- نمرات دروس پذیرفته شده عیناً در کارنامه دانشجویان ثبت می شود و در تعیین میانگین نیمسال محاسبه نمی گردد ولی در میانگین کل نمرات در پایان دوره محاسبه خواهد شد.

تبصره ۳- به ازای هر ۲۰ واحد درسی معادل سازی و پذیرفته شده، یک نیمسال و کسری از واحدهای باقیمانده که از ۱۲ واحد کمتر نباشد نیز یک نیمسال از مدت مجاز تحصیل کسر می گردد.

تبصره ۴- پذیرفته شدگان آزمون سراسری در دوره های کاردانی و کارشناسی چنانچه قبلاً دروسی را در یکی از دوره های کاردانی یا کارشناسی گذرانده باشند برابر مفاد ماده ۶۷ آیین نامه آموزشی و بندهای مربوطه قابل معادلسازی است.

تبصره ۵- دروس فارغ التحصیلان مقاطع کاردانی و کارشناسی که در آزمون ورودی مقاطع کاردانی یا کارشناسی رشته یا گرایش دیگری پذیرفته می شوند برابر مفاد ماده ۶۷ آیین نامه آموزشی و بندهای آن قابل معادل سازی است.

تبصره ۶- هزینه معادلسازی هر واحد درسی برابر یک سوم شهریه متغیر درس مربوط مطابق با آخرین دستورالعمل شهریه می باشد.

تبصره ۷- معالسازی و پذیرش دروس گذرانده شده دانشجویان انتقالی و میهمان بر اساس ماده ۵۲ و تبصرها آن انجام پذیر است.

تبصره ۸- معادل سازی دروس عمومی و تربیتی دانشجویان و فارغ التحصیلان مراکز تربیت معلم با دروس دانشگاهی بر اساس مصوبه جلسه ۲۸۸ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۷۳/۹/۱۳ که ضمیمه این آیین نامه می باشد انجام می گیرد.

تبصره ۹- معادلسازی باید در نیمسال اول شروع به تحصیل دانشجویان انجام شود لیکن چنانچه به دلایلی به تاخیر افتد انجام آن باید با مقررات زمان شروع به تحصیل دانشجویان صورت گیرد.

فصل چهاردهم: فراغت از تحصیل

ماده ۶۸: دانشجویانی که یکی از دوره های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته را با توجه به مجموعه شرایط زیر گذرانده باشد، فارغ التحصیل شناخته شده و می تواند مدرک خود را دریافت نماید.

۱-۶۸ از طریق شرکت و قبولی در آزمون سراسری دانشگاه آزاد اسلامی و یا بر اساس آیین نامه انتقال به دوره راه یافته باشد.

۲-۶۸ میانگین کل نمرات دانشجوی در پایان دوره تحصیل حداقل ۱۲ باشد.

۳-۶۸ کلیه واحدهای درسی رشته مربوطه را برابر سرفصل مصوب و طبق برنامه معمول دانشگاه آزاد اسلامی با موفقیت گذرانده و تا پایان تحصیلات مشمول ماده ۴۶ آیین نامه آموزشی نباشد.

۴-۶۸ به دانشجویانی که پس از اتمام دروس دوره میانگین کل آنها بین ۱۲-۱۰ بوده و یا در شمول ماده ۴۶ آیین نامه آموزشی قرار گرفته باشند اما با اعمال ماده ۴۷ و تبصره آن و سایر موارد، شرایط مفاد بندهای ۲-۶۸ و ۳-۶۸ را احراز می کنند نیز مدرک مرسوم دانشگاهی اعطا می گردد.

۶۸-۵ به دانشجویانی که پس از اتمام دروس دوره میانگین کل آنها بین ۱۲-۱۰ بوده و یا مشمول ماده ۶۶ این آیین نامه می باشند و با اعمال مفاد بند ۴-۶۸ شرایط لازم را برای دریافت مدرک مرسوم کسب نمی کنند و یا به دلایل (مشکل نظام وظیفه و ...) قادر به ارجای مفاد بند ۴-۶۸ نمی باشند مدرک مصوب اعطا می گردد.

ماده ۶۹: تاریخ فراغت از تحصیل دانشجو حداکثر تا ۱۵ روز پس از آخرین امتحان وی در آخرین نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی خواهد بود.

تبصره - در مواردی که انجام کارآموزی و یا دفاع از پروژه پایانی موخر بر تاریخ آخرین امتحان باشد تاریخ اخیر ملاک فراغت از تحصیل دانشجو خواهد بود.

ماده ۷۰: واحدهای دانشگاهی موظف اند حداکثر طی ۶ هفته از تاریخ فراغت از تحصیل دانشجو نسبت به صدور گواهینامه موقت اقدام کرده ، کلیه سوابق تحصیلی و کارنامه های نیمسال تحصیلی آنان را طبق فرم های مربوطه به سازمان مرکزی ارسال دارند و در صورت مشمول بودن دانشجو ذکور ، وی را به حوزه نظام وظیفه معرفی نمایند در غیر این صورت واحد دانشگاهی مسوول خواهد بود.

ماده ۷۱: تایید مدرک تحصیلی ، بر اساس سوابق و مدارک مربوط از طریق سازمان مرکزی دانشگاه به ترتیب زیر صورت خواهد گرفت:

۱-۷۱ تایید گواهینامه موقت فراغت از تحصیل پس از بررسی سوابق تحصیلی دانشجویان ، بر اساس برنامه و مقررات آموزشی مصوب دانشگاه انجام می گیرد.

۲-۷۱ تایید دانشنامه فارغ التحصیلان پس از طی مراحل مربوط حداکثر ظرف ۳ ماه از تاریخ تایید گواهینامه موقت صورت می گیرد.

ماده ۷۲: ارزشیابی سوابق تحصیلی دانشجویانی که ادامه تحصیل آنها بر اساس مقررات این آیین نامه امکان پذیر نباشد، و یا به دلایل آموزشی امکان فراغت از تحصیل در مقطع مربوط را نداشته باشند و یا به طور کلی مایل به ادامه تحصیل نباشند، بر حسب مورد به ترتیب زیر انجام نخواهد شد.

۱-۷۲ به آن دسته از متقاضیان ورودی سال ۷۶ و بعد که حداقل ۷۰ واحد درسی دوره را با میانگین کل ۱۰ و بالاتر در یکی از مقاطع کارشناسی ارشد پیوسته و یا کارشناسی پیوسته گذرانده باشند برابر ماده ۶۸ آیین نامه مدرک کاردانی در رشته ، اعطاء خواهد شد.

تبصره ۱- صدور مدرک کاردانی حسب تقاضای دانشجو و صرف نظر از وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته، یا مجری بودن واحد دانشگاهی صادر کننده صورت می گیرد.

تبصره ۲- چنانچه دانشجو در شرایط اخراجی قرار گرفته باشد بدون پرداخت هزینه ای به نام انصراف و در غیر این صورت در شمول مواد ۵۰ و ۵۱ قرار گرفته ملزم به پرداخت هزینه انصراف خواهد بود. ۷۲-۲ آن گروه از متقاضیانی که حداقل ۱۴۰ واحد درسی دوره را در مقطع کارشناسی ارشد پیوسته گذرانده و میانگین کل حداقل ۱۲ را کسب کرده باشند می توانند با رعایت تبصره ۲ بند ۱-۷۲ مدرک کارشناسی در رشته مربوط دریافت دارند در غیر این صورت برابر رای کمیسیون موارد خاص آموزشی و دانشجویی سازمان مرکزی عمل گردد.

فصل پانزدهم: تقویم دانشگاهی

ماده ۷۳: زمان بندی فعالیت های آموزشی سالانه دانشگاه آزاد اسلامی در کلیه واحدهای دانشگاهی به ترتیب زیر انجام می گردد:

۱-۷۳ نیمسال اول:

- نام نویسی در چهارمین هفته شهریور ماه
- شروع درس از اول مهرماه
- نام نویسی با تاخیر در نخستین هفته مهرماه
- حذف و اضافه در هفته دوم مهرماه
- حذف اضطراری در هفته یازدهم
- پایان درسی ، آخرین روز هفته شانزدهم
- امتحانات طی حداکثر دو هفته پس از پایان درس

۲-۷۳ نیمسال دوم:

- نام نویسی در سومین هفته بهمن ماه
- آغاز درس از چهارمین هفته بهمن ماه
- نام نویسی با تاخیر در چهارمین هفته بهمن ماه
- حذف و اضافه در هفته اول اسفند ماه
- حذف اضطراری در هفته آخر اردیبهشت ماه
- پایان درس، آخرین روز هفته آخر خرداد ماه
- امتحانات طی حداکثر دو هفته پس از پایان درس

تبصره - تعطیلات نوروزی جزو مدت آموزشی نیمسال دوم محسوب نمی شود .

۳-۷۳ دوره تابستانی:

- نام نویسی طی دو روز در هفته سوم تیر ماه

- آغاز درس از چهارمین هفته تیرماه

- پایان درس، آخرین روز هفته ششم دوره

- انجام امتحانات طی یک هفته پس از پایان درس

ماده ۷۴: دانشجویانی که برابر تقویم دانشگاهی با تاخیر ثبت نام می کنند، مدت تاخیر آنان به عنوان مرخصی محسوب می شود.

ماده ۷۵: در دوره تابستانی ثبت نام با تاخیر مجاز نیست.

ماده ۷۶: مهلت نام نویسی برای پذیرفته شدگان آزمون ورودی ، همه ساله به صورت جداگانه پس از انتشار اسامی پذیرفته شدگان اعلام خواهد شد.

تبصره - واحدهای دانشگاهی موظف هستند دانشجویان جدید را از طریق تشکیل جلسات توجیهی با کم و کیف آموزش دانشگاهی و مقررات مربوط آشنا سازند.

این آیین نامه در ۱۵ فصل ، ۷۶ ماده ، ۹۹ تبصره و ۱ تذکر در کمیسیون تدوین آیین نامه مورد بازبینی قرار گرفت و بر اساس نظر معاونان آموزشی واحدهای دانشگاهی در سمینار سراسری مهرماه ۱۳۸۱ بررسی و به تصویب رسید و از نیمسال دوم سال تحصیلی ۱۳۸۱/۸۲ برای کلیه شاغلین به تحصیل در دوره های کاردانی (پیوسته ، ناپیوسته) کارشناسی (پیوسته ، ناپیوسته) و کارشناسی ارشد پیوسته در دانشگاه آزاد اسلامی لازم الاجرا است.

آیین نامه نظام آموزشی پاره وقت

مقدمه:

به منظور بسط و اشاعه دانش در بین اقشار مختلف اجتماع، متناسب با ذوق ، سلیقه و امکانات آنها از یک طرف و پاسخگویی به نیازهای مبرم جامعه به منظور تامین نیروی انسانی متخصص از طرف دیگر، دانشگاه آزاد اسلامی نظام آموزش پاره وقت را به موازات نظام آموزش تمام وقت برابر مقررات این آیین نامه به اجرا می گذارد.

ماده ۱: در جهت پاسخگویی به نیاز آن عده از متقاضیانی که به هر دلیل نمی توانند در دوره تمام وقت دانشگاه آزاد اسلامی به ادامه تحصیل بپردازند، نظام آموزش پاره وقت در مقاطع کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته به اجرا گذارده می شود.

ماده ۲: برقراری و اجرای نظام آموزش پاره وقت در واحدهای دانشگاه، با توجه به امکانات هر واحد، پس از کسب مجوز از سازمان مرکزی دانشگاه امکان پذیر است.

تبصره - آموزش پاره وقت در هیچ یک از رشته های گروه پزشکی مجاز نیست.

ماده ۳: شرایط ورود به نظام آموزش پاره وقت به شرح زیر است:

۱-۳ داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی برابر مصوبات مربوط.

۲-۳ پذیرفته شدن در آزمون ورودی سراسری ذی ربط.

۳-۳ پرداخت شهریه تعیین شده برابر ضوابط مربوط.

ماده ۴: عنوان، محتوا و مجم دروس هر رشته در نظام پاره وقت، عیناً همان عنوان، محتوا و مجم دروس در برنامه های نظام آموزش تمام وقت دانشگاه است. بنابراین از حیث برنامه درسی هیچ گونه اختلافی بین دو نظام آموزش پاره وقت و تمام وقت وجود ندارد.

ماده ۵: در نظام آموزش پاره وقت، دانشجو می تواند، حداقل ۱۰ واحد و حداکثر ۲۰ واحد درسی را در هر نیمسال تحصیلی انتخاب کند.

تبصره ۱- در مواردی که میانگین قبل دانشجو حداقل ۱۷ باشد دانشجو می تواند با نظر گروه آموزشی ذی ربط برای نیمسال بعد ۲۴ واحد درسی را انتخاب کند.

ماده ۶: حداکثر مدت مجاز تحصیل برای دوره کاردانی ۴ سال و برای دوره کارشناسی ۸ سال است.

تبصره ۱- حداکثر مدت مجاز تحصیل برای دانشجویان دوره کارشناسی که از معافیت تحصیلی استفاده می نمایند ۷ سال است.

تبصره ۲- دانشجویان نظام آموزش پاره وقت در شمول تبصره های ۱ و ۲ ماده ۲۸ آیین ناه نظام آموزش دوره ای قرار می گیرند.

ماده ۷: دانشجویانی که تا قبل از سال ۱۳۷۰ از طریق آزمون منطقه ای وارد نظام آموزش پاره وقت شده اند برای دریافت مدرک مرسوم دانشگاهی، باید در «آزمون ورودی سراسری رشته مربوط» شرکت نموده و قبول شوند. والا در صورت تقاضا منحصرأً گواهی تعداد واحدهای دروس گذرانده شده به آنان اعطاء خواهد شد.

ماده ۸: نظام آموزش پاره وقت از نظر مقررات آموزشی همچون حذف و اضافه ، حضور و غیاب دانشجو ، مرخصی تحصیلی ، ارزشیابی دروس و سایر مواردی که در این آیین نامه قید نشده است. تابع آیین نامه آموزشی نظام آموزش تمام وقت است.

ماده ۹: تغییر نظام آموزشی دانشجو از تمام وقت به پاره وقت بلامانع است. مشروط بر آنکه ادامه تحصیل دانشجو در نظام آموزش پاره وقت میسر باشد.

تبصره - چنانچه تغییر نظام آموزشی موجب تغییر واحد دانشگاهی، تغییر رشته و گرایش گردد، رعایت مفاد فصل یازدهم آیین نامه آموزشی تمام وقت الزامی است.

ماده ۱۰: تغییر نظام آموزشی دانشجو از دوره پاره وقت به تمام وقت با رعایت شرایط زیر بلامانع است .

۱- پذیرفته شدن در آزمون ورودی سراسری تمام وقت دانشگاه

۲- نداشتن مشکل نظام وظیفه

۳- با نظر گروه، امکان اتمام دروس باقیمانده را در سیستم دوره ای داشته باشند.

تبصره ۱- دروس دانشجویانی که بر اساس شرایط مندرج در ماده ۱۰ این آیین نامه به نظام آموزش تمام وقت راه می یابند طبق ماده ۵۲ آیین نامه آموزشی دوره ای بدون پرداخت هزینه انتقال پذیرفته شود.

تبصره ۲- دانشجویان مشمول ماده ۱۰ باید برای دروس باقیمانده شهریه جدید بپردازند.

آیین نامه آموزشی رشته های طرح آموزش معلمان

آیین نامه آموزشی رشته های طرح آموزش معلمان

مقدمه

با استعانت الهی ، از آنجا که بعضی از مقررات و مواد آیین نامه آموزشی در خصوص آموزش معلمان با دانشجویان عادی تفاوت دارد، لزوم مقررات منحصر به آن ضروری تشخیص داده شده است، گرچه قبلاً این مقررات به صورت بخشنامه های متعدد به واحدهای ذی ربط ابلاغ گردیده لیکن به منظور ایجاد هماهنگی در روند آموزشی واحدهای مختلف دانشگاهی اقدام به تهیه دستورالعمل گردید.

ماده ۱: در حال حاضر رشته های تحصیلی طرح آموزش معلمان دانشگاه آزاد اسلامی در دوره کاردانی عبارت است از آموزش ابتدایی ، علوم تجربی ، زبان و ادبیات فارسی ، ریاضی ، دینی و عربی و

آموزش زبان انگلیسی و دوره کارشناسی ناپیوسته رشته های دبیری آموزشی ابتدایی ، علوم تجربی ، زبان و ادبیات فارسی، ریاضی ، الهیات و معارف اسلامی و زبان انگلیسی

تبصره ۱- کلیه فارغ التحصیلان دوره های کاردانی رشته های مذکور می توانند در آزمون کارشناسی ناپیوسته همان رشته شرکت نمایند و پس از احراز قبولی ادامه تحصیل دهند.

تبصره ۲- فارغ التحصیلان دوره کاردانی دینی و عربی می توانند در آزمون ورودی دوره کارشناسی ناپیوسته الهیات و معارف اسلامی شرکت نموده و در صورت قبولی ادامه تحصیل دهند.

تبصره ۳- دارندگان مدرک فوق دیپلم از مراکز آموزش ضمن خدمت و مراکز تربیت معلم وزارت آموزش و پرورش به تناسب رشته تحصیلی ، مجاز به شرکت در آزمون کارشناسی ناپیوسته رشته های طرح آموزش معلمان می باشند . مدرک اعطایی به دارندگان مدرک کاردانی از مراکز ضمن خدمت مدرک داخلی قابل قبول وزارت آموزش و پرورش است.

ماده ۲: تحصیل در رشته های تحصیلی طرح آموزش معلمان دانشگاه آزاد اسلامی در طول نیمسال های اول و دوم سال تحصیلی در روزهای آخر هفته (پنجشنبه و جمعه) و در ترم تابستانی در طول هفته می باشد.

ماده ۳: هر سال تحصیلی در این طرح مرکب از دو نیمسال و یک ترم تابستانی است.

تبصره ۱- تشکیل ترم تابستانی در طرح آموزش معلمان به استثنای آن تعداد از واحدهای دانشگاهی که اسامی آنها در دفترچه راهنمای آزمون قید گردیده است الزامی است و طول مدت آن ۶ هفته است.

تبصره ۲- ترم تابستانی در واحدهای دانشگاهی ملزم به اجرای آن، از نظر مرخصی همانند نیمسال های اول و دوم سال تحصیلی محسوب می گردد و عدم شرکت دانشجویان در این ترم غیبت تلقی خواهد شد.

ماده ۴: تعداد واحدهای درسی دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته رشته های طرح آموزش معلمان بر اساس برنامه های درسی مصوب شورای عالی برنامه ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تعیین شده است.

ماده ۵: پذیرفته شدگان دوره های کارشناسی ناپیوسته موظف به گذراندن دروس جبرانی لازم بر اساس سرفصل رشته مربوط می باشد.

ماده ۶: تعداد واحدهای درسی انتخابی دانشجویان این طرح در یک ترم تحصیلی اعم از نیمسال اول و دوم و یا دوره تابستان، جز در مواردی که واحد دانشگاهی نتواند درس ارائه کند یا به دلیل رعایت

پیشنیازها امکان اخذ واحد درسی میسر نشود، نباید از ۸ واحد کمتر باشد مگر در آخرین ترم تحصیلی که دانشجو با کمتر از ۸ واحد فارغ التحصیل می گردد.

ماده ۷: حداکثر واحدهای درسی انتخابی در هر یک از نیمسال های اول و دوم ۱۵ واحد و در ترم تابستان ۱۲ واحد درسی می باشد. مشروط بر اینکه تعداد واحدهای درسی اخذ شده توسط دانشجو در یک سال از ۴۰ واحد تجاوز نکند.

تبصره ۱- در واحدهای دانشگاهی که ترم تابستان را دایر ندارند در هر یک از نیمسال های اول و دوم ۱۷ واحد درسی ارایه می گردد این واحدهای دانشگاهی حق ارایه درس در دوره تابستان را نخواهند داشت اما در صورت درخواست دانشجو برای گذراندن حداکثر ۶ واحد درسی در دوره تابستان، واحد دانشگاهی مختار است وی را به واحد دانشگاهی دیگری که مجاز به ارایه درس می باشد معرفی نماید.

تبصره ۲- در صورتی که دانشجو برای فراغت از تحصیل ۲۴ واحد درسی باقیمانده داشته باشد حتی اگر ترم قبل مشروط شده باشد با موافقت گروه آموزشی ذی ربط می تواند تمام واحدهای درسی باقیمانده را ولو اینکه در بین آنها دروس پیشنیاز وجود داشته باشد در یک نیمسال (نه در دوره تابستان) انتخاب نماید.

تبصره ۳- چنانچه نیمسال دوم سال تحصیلی نیمسال آخر تحصیل دانشجو باشد و فقط ۲۴ واحد درسی باقیمانده داشته باشد (بدون احتساب درس وصایای حضرت امام(ره) روخوانی قرآن) می تواند با نظر گروه و رعایت تبصره ۲ این ماده آنها را در آن نیمسال و دوره تابستان بگذراند مشروط بر اینکه بیش از ۱۰ واحد آن در دوره تابستان نباشد.

تبصره ۴- نیمسال تحصیلی یا ترم تابستانی که دانشجو بیش از ۷ واحد درسی انتخاب نماید جزو سنوات تحصیلی او محسوب می گردد و چنانچه میانگین دروس گذرانده شده وی کمتر از ۱۲ باشد مشروط به حساب می آید و نام نویسی دانشجو در نیمسال بعد به صورت مشروط خواهد بود.

تبصره ۵- دانشجویی که به صورت مشروط نام نویسی می کند جز در آخرین نیمسال تحصیلی حق انتخاب بیش از ۱۰ واحد درسی را در آن نیمسال ندارد.

تبصره ۶- دانشجویان شاغل به تحصیل در رشته های آموزش معلمان می توانند یکبار در یکی از نیمسال های اول و دوم سال تحصیلی یا ترم تابستان با استفاده از ماده ۵۵ آیین نامه آموزشی حداکثر تعداد ۷ واحد درسی را (کمتر از حداقل واحد درسی مجاز) در واحد دانشگاهی دیگر بگذرانند.

تبصره ۷- دانشجویان شاغل به تحصیل در رشته های آموزش معلمان حق استفاده از تبصره ۵ ماده ۱۹ آیین نامه آموزشی را نخواهند داشت.

ماده ۸: حداقل مهلت تحصیل در هر یک از دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته طرح آموزش معلمان ۲ سال و حداکثر ۴ سال می باشد.

تبصره ۱- در صورت نیاز ، شورای آموزشی واحد دانشگاهی می تواند یک نیمسال به حداکثر مدت مجاز تحصیلی اضافه نماید.

تبصره ۲- مبنای محاسبه مدت مجاز تحصیل ، اولین ترمی است که واحد دانشگاهی موفق به تشکیل کلاس می گردد.

تبصره ۳- دانشجویانی که علاوه بر دروس دوره ، ملزم به گذراندن تعدادی دروس به عنوان دروس جبرانی یا پیشنیاز دانشگاهی می باشند ، به ازای هر ۶ واحد درسی اضافه یک نیمسال به سقف سنوات مجاز تحصیلی آنان اضافه می گردد.

ماده ۹: دانشجویان رشته های طرح آموزش معلمان مجازند در هر یک از دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته حداکثر از سه ترم مرخصی استفاده نمایند.

ماده ۱۰: با تصویب شورای آموزشی واحد می توان یک نیمسال به مرخصی تحصیلی دانشجویان اضافه نمود.

ماده ۱۱: انتقال دانشجویان این طرح به نظام آموزش دوره ای و پاره وقت ممنوع است.

ماده ۱۲: دانشجویان شاغل به تحصیل در رشته های طرح آموزش معلمان در صورتی که دو ترم متوالی و یا متناوب مشروط شوند چنانچه میانگین کل آنان کمتر از ۱۰ باشد در هر مرحله از تحصیل اخراج می شوند اما اگر میانگین کل آنها حداقل ۱۰ باشد درشمول تبصره های ۱-۲-۳-۴ و ۵ ماده ۴۶ آیین نامه نظام آموزش دوره ای قرار می گیرند.

ماده ۱۳: پذیرش و معادلسازی دروس دانشجویان رشته های طرح آموزش معلمان به استثنای دروس عمومی گذرانده شده در مراکز تربیت معلم که مقررات خاصی بر آن حاکم است برابر ماده ۶۷ آیین نامه آموزشی صورت می گیرد.

تبصره - هیچ یک از دروس گذرانده شده در دوره های مراکز آموزش ضمن خدمت وزارت آموزش و پرورش و همچنین دروس تخصصی مراکز تربیت معلم قابل معادلسازی نیست.